

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3To/159/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2219010665
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Stanislavská
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2219010665.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Stanislavskej a sudcov JUDr. Rastislava Kresla a JUDr. Ladislava Révesa, v trestnej veci proti obžalovanému T. X., pre zločin vydierania podľa § 189 odsek 1, odsek 2 písmeno b) Trestného zákona s poukazom na ust. § 139 odsek 1 písmeno c) Trestného zákona a a iné, o odvolaní okresného prokurátora a obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 16.10.2019 pod sp. zn. 4T/94/2019, na verejnom zasadnutí konanom dňa 30.01.2020, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. sa odvolania okresného prokurátora a obžalovaného T. X., nar. XX.XX.XXXX, z a m i e t a j ú .

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom bol obžalovaný T. X. uznaný vinným zo zločinu vydierania podľa § 189 odsek 1, odsek 2 písmeno b) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 139 odsek 1 písmeno c) Trestného zákona a prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 odsek 1 písmeno h) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

dňa 15.05.2019 v čase okolo 04.00 hod. v obci S., časť W., K. XXX, okres Dunajská Streda bez použitia násilia cez neuzamknutú bránku vošiel na dvor rodinného domu na uvedenej adrese napriek tomu, že dňa 15.05.2019 v čase o 00.05 hod. bol v zmysle § 27a Zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov vykázany zo spoločného obydlija z uvedenej adresy na dobu 10 dní, ktorý zákaz trval do 25.05.2019, kde následne začal opakovane vykrikovať poškodenej - svojej manželke Ing. P. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S., časť W., K. XXX, okres Dunajská Streda slová „otvor ty kurva špinavá, lebo ťa zabijem“, ďalej búchal na dvere ako aj okná domu poškodenej, neustále vykrikoval rôzne vulgárnosti na adresu poškodenej a snažil sa dostať do domu, pričom poškodená následne v obave o svoj život a zdravie zavolała políciu, na čo sa ukryl v záhradnom domčeku stojacom na dvore danej nehnuteľnosti a po príchode policajnej hliadky OO PZ Šamorín na opakované výzvy policajtov sa ho zdráhal opustiť.

Za túto trestnú činnosť bol obžalovanému podľa § 189 odsek 2 Trestného zákona, § 36 písmeno l) Trestného zákona, § 37 písmeno h), písmeno m) Trestného zákona, § 41 odsek 1 Trestného zákona, § 38 odsek 4 Trestného zákona, § 39 odsek 2 písmeno d), odsek 4 Trestného zákona uložený úhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky.

Podľa § 48 odsek 1, odsek 2 písmeno b) Trestného zákona bol obžalovaný na výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 73 odsek 2 písmeno c), písmeno d) Trestného zákona okresný súd obžalovanému uložil aj ochranné liečenie protialkoholické ambulantnou formou.

Ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku, výrok o vine bol ustálený na základe vyhlásenia obžalovaného o vine v zmysle § 257 ods.1 Tr. por. na hlavnom pojednávaní dňa 16.10.2019, ktoré bolo prijaté právoplatným uznesením, preto bolo vykonané dokazovanie súvisiace len s výrokom o treste a ochrannom opatrení.

Vykonaným dokazovaním súd I. stupňa zistil u obžalovaného T. X. dve priťažujúce okolnosti spočívajúce v tom, že uvedeným konaním spáchal viac trestných činov a už bol za trestný čin pred spáchaním žalovaného trestnej činnosti odsúdený (§ 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona). Zároveň u tohto obžalovaného zistil poľahčujúcu okolnosť opodstatnenú jeho priznaním a oľutovaním spáchaného trestného činu (§ 36 písm. l) Trestného zákona). S poukazom na vyhlásenie obžalovaného o vine a zistenú prevahu priťažujúcich okolností v súlade so stanoviskom trestnoprávneho kolégia NS SR zo dňa 27.06.2017 sp. zn. Tpj. 55/2016 dospel okresný súd k záveru, že u obžalovaného sú splnené podmienky na mimoriadne zníženie trestu v zmysle § 39 odsek 2 písm. d/, odsek 4 Trestného zákona, pričom pri rozhodovaní o výmere mimoriadne zníženého trestu odňatia slobody prihliadol na všetky okolnosti prípadu, keď dospel k záveru, že obžalovanému postačuje uložiť trest odňatia slobody pod dolnú hranicu zákonom upravenej trestnej sadzby (§ 189 ods.2 Tr. zák. , § 38 ods. 4 Tr. zák.) vo výmere 4 roky, na výkon ktorého ho zaradil postupom podľa § 48 odsek 1, ods.2 písm. b/ Trestného zákona do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Vzhľadom na závery znaleckého dokazovania z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, okresný súd zároveň obžalovanému uložil aj ochranné liečenie protialkoholické ambulantnou formou podľa § 73 odsek 2 písmeno c), písmeno d) Trestného zákona.

Poukázal pritom na závery znaleckého posudku znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria liečba alkoholizmu a toxikómie MUDr. Miroslava Čerňana, ktorý uviedol, že v čase trestného činu sa jednalo u obžalovaného o stav blízky závislosti od alkoholu a vyššie uvedenú abnormnú štruktúru osobnosti. Obžalovaný vedel v čase spáchania trestného činu rozpoznať nebezpečnosť svojho konania pre spoločnosť v postačujúcej miere, resp. pre opojenie alkoholom mohla byť táto schopnosť forenzne nepodstatne zmenšená. Obžalovaný mohol - vedel svoje konanie ovládať v dostatočnej miere, resp. mohla byť ovládacia zložka jeho konania v čase trestného činu zmenšená len forenzne nepodstatne pre bližšie nešpecifikovanú kvantitatívne, ale rozhodne jednoduchú, t.j. nie patickú, nie komplikovanú alkoholovú opojenosť. Znalec osobu obžalovaného považuje z psychiatrického hľadiska za nebezpečného pre spoločnosť v prípade, že nebude od alkoholu, iných návykových látok abstinovať. Znalec navrhol, aby obžalovanému bolo uložené ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou a to najmä z dôvodu nekritickej obžalovaného ku svojmu spôsobu pitia alkoholu.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie obžalovaný T. X., ako i prokurátor Okresnej prokuratúry Dunajská Streda, obaja proti výroku o treste, a obžalovaný aj proti výroku o uloženom ochrannom liečení, ktoré následne obaja odvolatelia náležite písomne odôvodnili.

Obžalovaný v písomne podanom odvolaní tak sám (č.l. 196-197), ako i prostredníctvom obhajcu (č.l.203-205) namietal, že napadnutý rozsudok je nezákonný z hľadiska výmery trestu ako i v časti uloženia ochranného opatrenia. V danej súvislosti poukazoval na to, že škodu spôsobenú trestným činom uhradil už v prípravnom konaní, za čo mu mala byť priznaná poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. k) Tr. zák. Okresný súd sa tiež nedostatočne vysporiadal s prítomnosťou priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m) Tr. zákona, nakoľko na túto nemusel aj napriek predchádzajúcim odsúdeniam prihliadať. V ďalšom poukazoval na to, že ho mrzí spáchanie predmetnej trestnej činnosti, túto ľutuje, považuje ho za veľké nedorozumenie a vyústenie manželských nezhôd. Manželku miluje, je pripravený za pomoci odborníkov sa zmeniť, manželka v súčasnosti netrvá na rozvoze. Nesúhlasí tiež so záverom znalca z odboru psychológia, že mohol rozpoznať nebezpečenstvo svojho konania, nakoľko on si de facto nič nepamätal a toto ani nemohol znalec za tak krátky čas vyšetrenia zistiť a vyhodnotiť jeho závislosť od alkoholu, z čoho potom aj vychádzal súd pri ukladaní liečenia. Ďalej poukazoval na nepriaznivú sociálnu a finančnú situáciu jeho rodiny s tým, že v prípade jeho výkonu trestu nebude môcť manželka splácať hypotéku a prídu o strechu nad hlavou. Z uvedených dôvodov preto žiadal, aby

odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu, preskúmal rozsudok aj v časti o uložení ochranného liečenia a uložil mu trest miernejší.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Dunajská Streda v písomných dôvodoch odvolania (č.l. 193-194) poukázal na to, že jeho odvolanie smeruje voči výroku o treste v neprospech obžalovaného, nakoľko považuje uložený trest odňatia slobody na samej spodnej hranici mimoriadne zníženej trestnej sadzby postupom podľa § 39 ods.2 písm. d), ods.4 Tr. zák. s poukazom na osobu obžalovaného, ktorý páchal predmetnú trestnú činnosť v čase plynutia skúšobnej doby predchádzajúceho odsúdenia, doposiaľ bol 8 krát súdne trestaný, dopustil sa viacerých priestupkov násilného charakteru aj proti bývalej manželke, za neprímerane mierny, nakoľko je zrejmé, že v prípade menovaného nejde o ojedinelé vybočenie z noriem bežného života a preto použitie zmiernovacieho ustanovenia považuje za neadekvátne. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste postupom podľa § 321 ods.1 písm. e) Tr. poriadku a sám uložil obžalovanému trest odňatia slobody vo výmere najmenej 6 rokov nepodmienečne.

Zástupkyňa krajského prokurátora na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu zotrvala na odvolacích dôvodoch okresnej prokuratúry a navrhla mu v celom rozsahu vyhovieť za súčasného zamietnutia odvolania obžalovaného pre jeho nedôvodnosť.

Obžalovaný na verejnom zasadnutí zopakoval dôvody odvolania s tým, že ľutuje svojej minulosti aj konfliktov s manželkou, pričom žiadal o čo najmiernejší trest.

Obhajca obžalovaného navrhol odvolanie okresného prokurátora zamietnuť s tým, že rozsudok súdu I. stupňa považuje v napadnutej časti za nezákonný a preto je potrebné, aby o treste rozhodoval odvolací súd sám s tým, že je dôvodné ukladať trest podmienečný.

Krajský súd, ako súd odvolací, na základe riadne a včas podaných odvolaní, podľa § 317 odsek 1 Trestného poriadku, preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým podali odvolatelia odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a tak zistil, že odvolania obžalovaného ako i okresného prokurátora sú nedôvodné.

Pri preskúmaní odvolaní napadnutého výroku o treste krajský súd zistil, že tento výrok je správny a zákonný.

Vo vzťahu k tomuto výroku súd I. stupňa vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie, vykonané dôkazy správne vyhodnotil a dospel k správnejmu záveru o tom, že vzhľadom na vyhlásenie obžalovaného o vine na hlavnom pojednávaní, špecifické skutkové okolnosti a postoj obžalovaného k prejednávanej veci prichádza do úvahy mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 odsek 2 písm. d/ Trestného zákona, keď správne vychádzal zo stanoviska trestnoprávneho kolégia NS SR zo dňa 27.06.2017 sp. zn. Tpj. 55/2016, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR pod č. 44/2017.

Okresný súd správne zistil u obžalovaného dve priťažujúce okolnosti spočívajúce v tom, že predmetným protiprávnym konaním spáchal obžalovaný viac trestných činov a už bol za trestný čin pred spáchaním žalovanej trestnej činnosti odsúdený (§ 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona). Zároveň u tohto obžalovaného rovnako správne zistil i poľahčujúcu okolnosť odôvodnenú jeho priznaním a oľutovaním spáchaného trestného činu (§ 36 písm. l) Trestného zákona).

Základná zákonná trestná sadzba pri zločine vydierania podľa § 189 ods.2 Trestného zákona (ktorý je v danom prípade v zmysle absorpčnej zásady zakotvenej v ustanovení § 41 ods.1 Tr. zák. trestným činom z dvoch stíhaných trestných činov spáchaných jedným skutkom tým prísnejším) predstavuje rozpätie od 4 do 10 rokov, s tým, že po zákonnej úprave trestnej sadzby postupom podľa § 38 ods. 4 Tr. zák. (a teda pri prevahe priťažujúcich okolností) sa táto upravuje na rozsah 6-tich až 10-tich rokov. Mimoriadnym znížením trestu podľa § 39 odsek 4 Trestného zákona možno následne uložiť trest odňatia slobody znížený o jednu tretinu pod dolnú hranicu takto upravenej trestnej sadzby, ktorého minimálna výmera je v danom prípade 4 roky.

Podľa názoru odvolacieho súdu súd I. stupňa postupoval správne, keď obžalovanému, vzhľadom na všetky okolnosti a špecifiká prípadu, vyplývajúceho zo skutkových okolností, uložil trest odňatia slobody na samej spodnej hranici trestnej sadzby mimoriadne zníženej postupom podľa § 39 odsek 4 Trestného zákona, pretože takto uložený trest po vyhlásení o vine obžalovaného, prejavenia ľútosti, aj s prihliadnutím na osobné a v súčasnej dobe aj rodinné pomery (s poukazom na vyjadrenia poškodenej, ktorá vyjadrila podporu obžalovanému do budúcnosti), zodpovedá požiadavke nielen individuálnej, ale i generálnej prevencie.

K odvolacím námietkam obžalovaného:

Pokiaľ obžalovaný namietal, že mu mala byť (okrem už priznanej poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Tr. zák.) priznaná poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. k) Tr. zák. a teda, že sa pričínil o odstránenie škodlivých následkov trestného činu alebo dobrovoľne nahradil spôsobenú škodu, táto (námietka) nemá svoje opodstatnenie, nakoľko z obsahu spisového materiálu, konkrétne z výpovedí poškodenej či už v prípravnom konaní, tak i z jej vyjadrenia na hlavnom pojednávaní jednoznačne vyplýva, že žiadna škoda poškodenej nevznikla a preto si žiadnu neuplatňovala.

K obžalovaným namietanej aplikácii priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m) Tr. zák. odvolací súd uvádza, že toto ustanovenie sa všeobecne aplikuje jednak v prípade všeobecnej recidívy, kde stačí, aby páchatel už bol pred spáchaním súdeného trestného činu právoplatne odsúdený pre akýkoľvek iný trestný čin, vrátane nedbanlivostného, a jednak v prípade rovnorodej (druhovej) recidívy, kde sa vyžaduje, aby išlo o odsúdenie za trestný čin toho istého druhu, a napokon aj v prípade špeciálnej recidívy, kde sa vyžaduje predchádzajúce odsúdenie pre rovnaký trestný čin, pre aký je páchatel znova súdený.

Je pravdou, že zákon výslovne uvádza, že súd pri hodnotení priťažujúcich okolností môže podľa povahy predchádzajúceho odsúdenia na túto okolnosť neprihliadať. Povahou predchádzajúceho odsúdenia sa tu rozumie nielen charakter a závažnosť predchádzajúceho trestného činu a druh a výmera trestu, ktorý bol páchatelovi uložený, ale aj všetky ďalšie okolnosti spojené s odsúdením (najmä doba, ktorá od odsúdenia uplynula, skutočnosť, či páchatel trest vykonal, ako sa správal od predchádzajúceho odsúdenia, prípadne po vykonaní trestu, vzťah predchádzajúceho a teraz súdeného trestného činu a pod.).

V danom prípade je zrejmé, že obžalovaný bol v minulosti (od roku 2001 do roku 2018) až osem krát súdne trestaný za rôznorodú trestnú činnosť , no aj napriek tomu, že sa neho v predchádzajúcich 7-mich prípadoch hľadí, akoby nebol odsúdený, naposledy stíhaného skutku sa obžalovaný dopustil dňa 15.5.2019, a teda len 5 mesiacov od začiatku plynutia skúšobnej doby jeho predchádzajúceho podmieneného odsúdenia trestným rozkazom Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 30.11.2018, právoplatným dňa 09.12.2018, sp. zn. 0T/152/18 pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 odsek 3 Trestného zákona , kedy mu bol uložený podmienený trestu odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov so skúšobnou dobou na jeden rok za súčasného uloženia trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na 6 rokov, z čoho vyplýva, že sa s podmieneného odsúdenia ako i z predchádzajúcich už zahľadených trestov nepoučil a nemali na neho žiadny výrazný prevýchovný vplyv. Vzhľadom na uvedené bolo preto uplatnenie priťažujúcej okolnosti v zmysle § 37 písm. m) Tr. zák. prvostupňovým súdom plne dôvodné.

K prípadnému uloženiu podmieneného trestu tak, ako to navrhoval obhajca obžalovaného, odvolací súd uvádza, že takémuto postupu jednak bráni ustanovenie § 49 ods.1 Tr. zák. z obsahu ktorého vyplýva, že súd môže podmienne odložiť výkon trestu odňatia slobody neprevyšujúceho dva roky (v danom prípade bol obžalovanému uložený trest odňatia slobody za aplikácie zmierňovacieho ustanovenia na samej spodnej hranicu ustanovenej trestnej sadzby v zmysle § 189 ods.2 Tr. zák. v trvaní 4 roky nepodmienne) a tiež ustanovenie § 49 ods.2 Tr. zák. z ktorého je zrejmé, že ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak súd odsudzuje páchatel'a za úmyselný trestný čin spáchaný v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia alebo v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody, čo v danom prípade bolo z vykonaného dokazovania jednoznačne preukázané.

K odvolacím námietkam prokurátora:

Postupom podľa § 321 odsek 1 písm. e/ Trestného poriadku môže odvolací súd zrušiť výrok o treste napadnutého rozsudku len v prípade, ak je uložený trest neprimeraný. Za neprimeraný možno považovať taký trest, ktorého druh alebo výmera je v zrejmom rozpore s hľadiskami, ktoré sú určené v zásadách pre ukládanie trestov podľa § 34 Trestného zákona. V prejednávanej veci krajský súd nepovažoval uložený trest odňatia slobody v dĺžke trvania 4 roky nepodmienečne vzhľadom na špecifické okolnosti prípadu vyplývajúce z jeho skutkových okolností za neprimeraný, nakoľko prvostupňový súd pri ukladaní trestu podľa názoru odvolacieho súdu veľmi starostlivo prihliadal ku všetkým okolnostiam, ktoré sú rozhodujúce z hľadiska naplnenia účelu trestu a jeho výmery a uvážene prihliadol na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosti nápravy, a preto sa s uloženým trestom stotožnil aj súd druhého stuňa. Takto uložený trest je aj podľa názoru odvolacieho súdu plne zodpovedajúci požiadavke nielen individuálnej, ale i generálnej prevencie.

Napokon okresný súd rozhodol v súlade so zákonom aj v tom smere, keď obžalovaného podľa § 48 ods.2 písm. b/ Trestného zákona na výkon trestu zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom strázenia, pretože obžalovaný v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu už bol vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za úmyselný trestný čin,

Za správny a zákonný treba považovať aj výrok o uložení ochranného ambulantného protialkoholického liečenia, ktorý má plné opodstatnenie nielen v záveroch znalca MUDr. Miroslava Čerňana, ale aj v jednotlivých dôkazoch nachádzajúcich sa v spisovom materiály z ktorých vyplýva, že obžalovaný spáchal trestný čin násilnej povahy voči blízkej osobe a vzhľadom na osobu páchatel'a je dôvodné predpokladať, že by mohol v násilnom konaní pokračovať, a tiež ho spáchal pod vplyvom návykovej látky príp. v súvislosti s jej užívaním (§ 73 ods.2 písm. c), písm. d) Tr. zák.).

Pretože krajský súd nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zrušenie resp. zmenu napadnutých výrokov rozsudku, odvolania obžalovaného a okresného prokurátora podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.